

LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Totorių g. 25, LT-01121 Vilnius, tel.: (8 5) 273 5501 / 262 4821, faks. (8 5) 264 8517, el. p. kam@kam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602751, PVM mokėtojo kodas LT100001016116

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-01- Nr.

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ TEIKIMO

Teikiame Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 17, 25, 27, 35, 37, 39, 46, 47, 51, 90 ir 92 straipsnių pakeitimo (toliau – VPĮ projektas), Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srityse perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 2, 29, 37, 39, 48, 50, 52, 98 ir 100 straipsnių pakeitimo (toliau – VPKOM projektas) ir Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 4, 6, 17, 24, 34, 40, 44 ir 54 straipsnių pakeitimo (toliau – VPGS projektas) (toliau visi kartu – Įstatymų projektai).

I. Sprendžiama problema	<p>Įstatymų projektai parengti įgyvendinant Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos 238.1 papunktyje nurodytą siekį užtikrinti, kad valstybės institucijose ir nacionalinio saugumo požiūriu svarbiuose sektoriuose, įskaitant 5G infrastruktūrą, nebūtų naudojamos nepatikimų gamintojų technologijos ir įranga, bei Nacionalinio saugumo strategijos uždavinį užtikrinti, kad ypatingos svarbos informacinėse infrastruktūrose (YSII) bei valstybės informaciniuose ištekliuose būtų naudojama tik patikimų gamintojų įranga. Šiuos viešųjų pirkimų ir saugumo aspektus kaip probleminius ir reikalaujančius pokyčių yra pabrėžusi ir Europos Komisija Direktyvos (ES) pasiūlyme dėl tinklų ir informacinių sistemų kibernetinio saugumo (pakeisiantis šiuo metu galiojančią Direktyvą 2016/1148), kuris ragina viešųjų pirkimų procesuose nustatyti kibernetinio saugumo reikalavimus informacijos ir ryšių technologijų prekėms ir paslaugoms.</p> <p>Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos siūlymu, atsižvelgiant į karinius veiksmus Ukrainos atžvilgiu ir į tai, kad šiandieninė situacija kelia ypatingą grėsmę Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesams, Įstatymų projektai papildyti nuostatomis, leidžiančiomis perkančiosioms organizacijoms ir perkantiesiems subjektams lanksčiau priimti sprendimus dėl pasiūlymų atmetimo ir sutarčių nutraukimo, kai to reikia siekiant sumažinti grėsmę nacionaliniam saugumui.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Įstatymų projektais siūloma papildyti viešųjų pirkimų procedūras reglamentuojančius teisės aktus kriterijais, kurie leistų valdyti rizikas, kylančias nacionaliniam saugumui dėl nesaugių (nepatikimų) informacinių ir ryšių technologijų naudojimo nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiuose įmonėse, gynybos srityje veikiančiose organizacijose, YSII ir Saugiojo valstybinio</p>

	<p>duomenų perdavimo tinklo naudotojose (toliau kartu – perkančiosios organizacijos).</p> <p>Įstatymų projektuose nustatytas tikslas bus pasiektas, neleidžiant pirkimuose dalyvauti tiekėjams, kurie yra iš Lietuvos valstybei grėsmę keliančių valstybių, o patys svarbiausi Lietuvos valstybės nacionaliniam saugumui subjektai galės efektyviai kontroliuoti įsigyjamų prekių ir jas tiekiančių subjektų kilmę, bei įsitikinti tiekimo grandinės patikimumu.</p> <p>Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos siūlymu, siekiant sudaryti galimybes visoms perkančiosioms organizacijoms atmesti pasiūlymus, kai tiekėjas, subtiekęjas ar ūkio subjektai, kurių pajėgumais yra remiamasi, patys ar juos kontroliuojantys asmenys, ar tiekėjo siūlomos prekės ar paslaugos yra iš priešišku valstybių, siūloma Viešųjų pirkimų įstatymo 46 straipsnį papildyti nauja 51 dalimi ir nustatyti, kad perkančiosios organizacijos atlikdamos viešuosius pirkimus mobilizacijos, karo ar nepaprastosios padėties atveju gali atmesti pasiūlymus, kai tiekėjas, subtiekęjas ar ūkio subjektai, kurių pajėgumais yra remiamasi, patys ar juos kontroliuojantys asmenys yra registruoti Vyriausybės tvirtiname sąraše nurodytose valstybėse ar teritorijose arba prekių kilmė (įskaitant jų sudedamąsias dalis) yra ar paslaugos teikiamos iš minėtame sąraše nurodytų valstybių ar teritorijų. Toks pasiūlymų atmetimas būtų galimas ir Vyriausybei priėmus sprendimą, kad yra poreikis taikyti atitinkamas nuostatas atsižvelgiant į ypatingą grėsmę nacionaliniam saugumui. Taip pat siūloma Viešųjų pirkimų įstatymo 90 straipsnio 1 dalį papildyti 4 punktu ir nustatyti, kad esant minėtoms aplinkybėms būtų galima nutraukti sudarytas pirkimo sutartis.</p>
III. Priemonių kaštai	<p>Informacinių ir ryšių technologijų (IRT) prekių, paslaugų ir procesų teikimas rinkoje geografiniu požiūriu tebėra labai susiskaidęs, priklausomybė nuo IRT prekių, kurios nėra iš Europos Sąjungos ar Vakarų demokratinių valstybių yra didelė ir kelia papildomą riziką nacionaliniam saugumui, nes trečiųjų šalių IRT prekėse ar komponentuose aptiktos pažeidžiamumo spragos kenkia IRT prekių, paslaugų ir procesų saugumui.</p> <p>Patikimų IRT prekių gamybos kaštai Europos Sąjungoje ar Vakarų demokratinėse valstybėse yra įprastai aukštesni, todėl tikėtina, kad didės valstybės ir savivaldybės biudžeto išlaidos viešiesiems pirkimams, tačiau kadangi institucijos vykdydys pirkimus pagal savo poreikį, iš anksto neįmanoma tiksliai nustatyti, kokią įtaką finansams turės įstatymų pakeitimai.</p>
IV. Nauda visuomenei	<p>Priėmus Įstatymų projektų siūlomus pakeitimus, būtų stiprinamas perkančiųjų organizacijų valdomos infrastruktūros saugumas, taip pat sudaromos sąlygos apsaugoti perkančiųjų organizacijų sandorius nuo visų galinčių kelti grėsmę nacionalinio saugumo interesams rizikos veiksnių (ypač vertinant technologines rizikas, kurios gali kilti sutarties vykdymo metu dėl nepatikimų tiekėjų ar įrangos).</p> <p>Pažymėtina, kad perkančiųjų organizacijų tinklų ir informacinėms sistemoms bei paslaugoms tenka gyvybiškai svarbus vaidmuo visuomenėje, teikiamos ypatingos svarbos paslaugos valstybės valdymo bei viešojo saugumo ir teisinės tvarkos,</p>

	energetikos, transporto ir pašto, sveikatos priežiūros, geriamojo vandens tiekimo, paskirstymo ir tvarkymo sektoriuose, kurių neveikimas ar veikimo sutrikimas padarytų didelį neigiamą poveikį nacionaliniam saugumui, šalies ūkiui, valstybės ar visuomenės interesams.
--	---

Įstatymų projektai nėra notifikuotini Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus, informacinės visuomenės paslaugų teikimo ir naudojimo, atitikties įvertinimo procedūrų teisės aktus ir šių dokumentų projektus“ reikalavimus. Įstatymų projektai neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų, tačiau parengtos atitikties lentelės dėl Įstatymų projektais keičiamų nuostatų, kuriomis anksčiau buvo įgyvenamos Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

Įstatymų projektuose naujų terminų, vertintinų Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo nustatyta tvarka, nenumatyta.

Numatomas Įstatymų projektų teisinio reguliavimo poveikio vertinimas pateikiamas Įstatymų projektų aiškinamajame rašte.

Įstatymų projektai suderinti su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

Dėl UAB „Huawei Technologies (Vilnius)“, pastabų, pateiktų 2021 lapkričio 26 d. raštu ir į kurias neatsižvelgta, pridedama derinimo pažyma.

Įstatymų projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės aktų informacinėje sistemoje.

Įstatymų projektus rengė Krašto apsaugos ministerijos Kibernetinio saugumo ir informacinių technologijų politikos grupės (grupės vadovas Jonas Skardinskas, tel. 8 706 80 800, el. p. jonas.skardinskas@kam.lt) patarėjas mjr. Miroslavas Tribockis (tel. 8 706 80 813, el. p. miroslavas.tribockis@kam.lt) ir Krašto apsaugos ministerijos Teisės departamento (direktorė Judita Nagienė, tel. (8 5) 273 5545, el. p. judita.nagiene@kam.lt) Teisės taikymo ir atstovavimo skyriaus (skyriaus vedėjas Sergejus Montvila, tel. (8 5) 273 5676, el. p. sergejus.montvila@kam.lt) vyriausiasis specialistas Henrikas Valentukevičius (tel. (8 5) 265 7547, el. p. henrikas.valentukevicius@kam.lt).

PRIDEDAMA:

1. VPI projektas, 4 lapai.
2. VPI projekto lyginamasis variantas, 5 lapai.
3. VPKOM projektas, 3 lapai.
4. VPKOM projekto lyginamasis variantas, 3 lapai.
5. VPGS projektas, 3 lapai.
6. VPGS lyginamasis variantas, 3 lapai.
7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo NR I-1491 2, 17, 25, 27, 35, 37, 39, 46, 47, 51, 90 ir 92 straipsnių pakeitimo, Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo NR. XIII-328 2, 29, 37, 39, 48, 50, 52, 98 IR 100 straipsnių pakeitimo ir Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 4, 6, 17, 24, 34, 40, 44 ir 54 straipsnių pakeitimo įstatymų projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.

8. Įstatymų projektų aiškinamasis raštas, 14 lapų.
9. 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB, ir VPI projekto atitikties lentelė, 4 lapai.
10. 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB, ir VPKOM projekto atitikties lentelė, 9 lapai.
11. 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/81/EB dėl darbų, prekių ir paslaugų pirkimo tam tikrų sutarčių, kurias sudaro perkančiosios organizacijos ar subjektai gynybos ir saugumo srityse, sudarymo tvarkos derinimo ir iš dalies keičiančios direktyvas 2004/17/EB ir 2004/18/EB ir VPGS projekto atitikties lentelė, 2 lapai.
12. Derinimo pažyma dėl Įstatymų projektų, 3 lapai.
13. UAB „Huawei Technologies (Vilnius)“ raštas, 7 lapai.

Krašto apsaugos ministras

Arvydas Anušauskas

Mjr. Miroslavas Tribockis, tel. 8 706 80 813, el. p. miroslavas.tribockis@kam.lt